

PSYCHODIAGNOSTIEK

Saaï of sexy?

Op donderdag 17 november organiseert de psychodiagnostische dienst van ons ziekenhuis een studiedag waarop Vlaamse collega's psychologen en psychiaters **uitwisselen** rond het uitwerken van therapieondersteunende **diagnostiek**: Het voormiddagprogramma biedt **kapstokken** bij het uitbouwen van **objectieve** en **kwaliteitsvolle** diagnostiek, het namiddagprogramma illustreert **concrete oplossingen** voor hindernissen bij het **uitbouwen** van objectieve en kwaliteitsvolle diagnostiek.

DEEL I: LEZINGEN

9u30	Onthaal
9u45	Verwelkoming
10u00	"Objectiviteit" in tijden van objectiviteit. Prof. dr. Jozef Corveleyn, onderzoeker en docent aan de afdeling Klinische Psychologie (KUL)
10u45	Bruggen tussen therapie en psychodiagnostiek. Prof. dr. Laurence Claes, onderzoeker en docente aan de afdeling Klinische Psychologie van de (KUL)
11u30	Pauze
11u45	Stepped Care Diagnostiek in de kliniek Broeders Alexianen Tienen Prof. dr. Eva Dierckx, onderzoeker en docente afdeling Klinische en Levensloop Psychologie(VUB), stafmedewerker wetenschappelijk onderzoek (PK BAT)
12u45	Lunch

DEEL II: KEUZEWORKSHOPS

⇒ Vier grote parallellopende thema's. U kan voor een bepaald thema kiezen en achtereenvolgens workshops kiezen die inhoudelijk samenhangen OF u kan ook à la carte uit de twaalf workshops een eigen programma samenstellen voor de namiddag. (lees hieronder meer over de verschillende thema's)

	Thema 1: Therapeutische diagnostiek	Thema 2: Computer en testdiagnostiek	Thema 3: Drempels opruimen	Thema 4: Voorbij het vragenlijstmateriaal
14u00	(W1) De plaats van diagnostiek in het behandelplan Kristen Vos	(W4) Computergebruik bij psychodiagnostiek Els Pauwels	(W7) Diagnostiek implementeren in je setting An Vandeputte	(W10) Gezinsdiagnostiek Gilbert Lemmens (UGent)
14u55	(W2) Diagnostiek in het therapeutisch traject prof. dr. Nele Stinckens (KUL)	(W5) Questmanager Els Pauwels en prof. dr. Eva Dierckx	(W8) Vrij verkrijgbare tools voor de (ambulante) diagnosticus Laura Debray en Kathleen Segers	(W11) Diagnostiek voorbij de vragenlijsten: projectief testmateriaal Tim Bastiaens (UC Kortenberg)
15u50	(W3) Testbespreking vanuit verschillende hoeken Sara Depré en collega's	(W6) Meten om te weten Prof. dr. Eva Dierckx	(W9) Psychodiagnostiek in de maatschappij: wie mag het, wie kan het en wat mag het kosten? Koen Lowet (VVKP)	(W12) Discussiegroep: wat is diagnostiek, wat is screening?
16u30	Receptie			

DONDERDAG
17 november
2011

PK Broeders Alexianen
Psychodiagnostische dienst (dagcentrum)
Liefdestraat 10
3300 Tienen

MEER INFO

Via 016/80 75 05 of
vormingtienen@fracarita.org

INSCHRIJVEN

Inschrijven kan vóór 11 november via de website www.alexianentienen.be ('Studiedagen').

De inschrijving is pas definitief na storting van € 50,00 per deelnemer op rekening 734-3951513-33 met vermelding van naam van de deelnemer en 'Studiedag PD' + de gekozen workshops

Thema 1: Therapeutische diagnostiek

W1: De plaats van diagnostiek in het behandelplan

Kristen Vos is gedragstherapeut en werkt op de afdeling Verslavingszorg PK Broeders Alexianen Tienen

Deze workshop zal handelen over de plaats van de basisscreening op de afdeling Ter Dennen, groep C. Groep C is een behandelgroep voor mannen met een afhankelijkheid aan alcohol, medicatie of drugs. We zullen jullie eerst een korte uitleg geven over de behandelgroep, om nadien meer te vertellen over de basisscreening in de kliniek, de testbespreking met patiënt, de integratie van de basisscreening binnen het groepstherapeutische werk en de koppeling naar het team.

W2: Diagnostiek in een therapeutisch proces

Prof. Dr. Nele Stinckens is cliëntgericht psychotherapeute, docente aan de afdeling Klinische Psychologie van de K.U.Leuven en onderzoekster aan het Universitair Psychiatrisch Centrum K.U.Leuven, Campus Kortenberg. Daarnaast werkt ze als zelfstandig psychotherapeute in een groepspraktijk in Kessel-Lo: Naiade.

Om diagnostiek op een zinvolle manier in een therapeutisch proces te verweven, zijn de volgende ingrediënten van belang. De psychodiagnostisch kennis dient zich te ontvouwen doorheen een gezamenlijk proces van ervaren en reflecteren door zowel de cliënt als de therapeut. Binnen dit co-diagnostisch proces horen diverse kennisbronnen geïntegreerd te worden: algemene diagnostische kennis omtrent bepaalde ziektebeelden, kennis omtrent de unieke leefwereld van de cliënt, kennis omtrent de eigen persoon, kennis omtrent de therapeutische relatie en kennis omtrent sociaal-culturele waarden en normen. Deze kennis wordt niet enkel bij de start van een therapie verzameld. In de loop van het therapeutisch traject wordt stap voor stap een inschatting gemaakt van specifieke microprocessen en mogelijke procesblokkades waarop de therapeut aanpak vervolgens wordt afgestemd. Een protocol werd ontwikkeld om de vinger aan de pols te houden van het therapiegebeuren door middel van systematische proces- en outcomemetingen. In de voordracht zal dit protocol worden voorgesteld. Ook zal worden geïllustreerd op welke manier dit protocol in het therapeutisch traject kan geïmplementeerd worden.

W3: Testbespreking vanuit verschillende hoeken

Sara Depré is bachelor in de toegepaste psychologie en maakt deel uit van het psychodiagnostisch team en van de mobiele equipe van PK Broeders Alexianen Tienen

In deze workshop zullen we ingaan op de verschillende vormen waarop een testbespreking vorm kan krijgen aan de hand van een aantal stellingen. Psychologen van het ziekenhuis zullen fungeren als panel en aan de hand van enkele stellingen zullen verschillende visies op testbespreking bekeken worden. Een aanzet: 'Hoe verloopt een testbespreking?' 'Wordt er gebruik gemaakt van labels of zijn vage omschrijvingen van begrippen beter?' ...

Thema 2: Computer en psychodiagnostiek

W4: Computergebruik bij psychodiagnostiek

Els Pauwels is klinisch psycholoog en werkt op de psychodiagnostische dienst van PK Broeders Alexianen Tienen en is praktijkassistent klinische psychodiagnostiek aan de KU Leuven.

Het gebruik van computers in de klinische psychodiagnostiek is de laatste jaren sterk toegenomen. Naast dataverzameling en het scoren van tests worden computers meer en meer ingezet bij het interpreteren van tests en zelfs bij het nemen van beslissingen over diagnoses en behandelingen. In deze workshop gaan we in op de inzetbaarheid van de computer bij de verschillende fasen van de klinische psychodiagnostiek, namelijk computergebruik bij afname, bij scoring van het materiaal, en bij de interpretatie en besluitvorming. Daarnaast zullen we ingaan op de voor en tegens van het gebruik van de computer in klinische psychodiagnostiek.

W5: Questmanager

Els Pauwels is klinisch psycholoog en werkt op de psychodiagnostische dienst van PK Broeders Alexianen Tienen en is praktijkassistent klinische psychodiagnostiek aan de KU Leuven.

Prof Dr Eva Dierckx is stafmedewerker wetenschappelijk onderzoek van PK Broeders Alexianen Tienen en docent aan de Vrije Universiteit Brussel.

In onze kliniek werken we sinds kort met een web-based computerprogramma voor zowel de afname, als de verwerking en rapportage van vragenlijsten. In deze workshop willen we u laten kennis maken met deze software Questmanager. A.h.v. concreet casusmateriaal wordt getoond op welke manier patiënten de vragenlijsten dienen in te vullen. Door zelf aan de slag te gaan in de rol van hulpverlener/diagnosticus zult u de mogelijkheden (en mogelijks ook de beperkingen) leren kennen die verbonden zijn aan de tool. Tot slot zullen we ook stilstaan bij de pro's en contra's van het computerprogramma in onze setting.

W6: "Meten om te weten"

Prof Dr Eva Dierckx is stafmedewerker wetenschappelijk onderzoek van PK Broeders Alexianen Tienen en docent aan de Vrije Universiteit Brussel.

De uitdrukking "meten is weten" duikt meer en meer op in de geestelijke gezondheidszorg. Meten kan echter zoveel meer betekenen dan alleen maar weten. In onze instelling zien we meten als een vorm van feedback, zowel voor cliënten, als voor hulpverleners, afdelingen en beleid. In deze workshop komt u te weten hoe uitkomstenonderzoek in onze instelling vorm heeft gekregen, geïllustreerd aan de hand van voorbeelden uit zowel de klinische praktijk als het wetenschappelijk onderzoek.

Thema 3: Drempels opruimen

W7: Geliefd of ballast? Psychodiagnostiek implementeren in je setting

An Vandeputte is klinisch psycholoog, diensthoofd van de vakgroep psychologen van het PK Broeders Alexianen Tienen. Daarnaast is ze coördinator bij de vzw Eetexpert.

Onderzoekers zijn het erover eens: kwaliteitsvol therapeutisch werken vraagt goede diagnostiek voor afstemming op wat een patiënt precies nodig heeft. Het geeft ook houvast aan teamleden in het uitwerken van een passende benadering van patiënt en zijn context. Maar onderzoek in de praktijk toont hoe weinig diagnostiek in Vlaanderen ingezet wordt. Allerlei drempels zorgen ervoor dat diagnostiek implementeren niet vanzelfsprekend verloopt.

Ons team koos 6 jaar geleden voor inzet van diagnostiek bij het begin van elk zorgtraject: Iedere patiënt wordt gescreend, en elk team krijgt handvaten voor goede zorg.

In de workshop illustreren we hoe we in onze organisatie drempels konden wegnemen om aan psychodiagnostiek te doen. We laten ook zien welke inzet ondersteunt om diagnostiek enthousiast verder uit te bouwen.

W8: Van de deurbel tot de sofa: vrij verkrijgbare tools voor de (ambulante) diagnosticus

Laura Debray is klinisch psycholoog en werkt op de psychodiagnostische dienst van PK Broeders Alexianen Tienen en is wetenschappelijk medewerker bij de vzw Eetexpert.

Kathleen Segers is gedragstherapeut io en werkt op de psychodiagnostische dienst en op de afdeling verslavingszorg van PK Broeders Alexianen Tienen

Een mogelijke hindernis bij ambulante therapeuten is een gebrek aan eenvoudige tools om het diagnostisch proces te ondersteunen. Het gekende en vertrouwde testmateriaal heeft zijn voordelen, maar is vaak duur. In deze workshop wordt de aandacht gevestigd op mogelijke alternatieven en aanvullingen voor het standaard gebruikt testmateriaal. Aan de hand van een casus wordt het gebruik van enkele praktische tools (minder bekend testmateriaal, leidraden, registratiemethoden,...) geïllustreerd. Daarnaast werd een website uitgebouwd om de bruikbaarheid van het materiaal te vergroten en de verspreiding te vergemakkelijken. Deze website wordt eveneens gedemonstreerd tijdens deze workshop.

W9: De plaats van psychodiagnostiek in de maatschappij: wie mag het, wie kan het en wat mag het kosten?

Koen Lowet, is klinisch kinder - en jeugdpsycholoog en actief bij de Vlaamse Vereniging van Klinisch Psychologen en de Belgische Federatie van Psychologen. Hij zit momenteel de werkgroep 'terugbetaling psychodiagnostiek' van de VVKP voor. Deze werkgroep tracht een dossier voor te bereiden naar het RIZIV toe om psychodiagnostiek te laten terugbetalen.

Momenteel wordt psychodiagnostiek als aparte hulpverleningsvorm niet terugbetaald door de mutualiteit. Dat is jammer, want psychodiagnostiek kan een waardevol hulpmiddel zijn voor efficiëntere hulpverlening. In deze workshop staan we stil bij de maatschappelijke actoren in het psychodiagnostische veld, waarom er nog steeds geen terugbetaling is en wat mogelijkheden zijn voor de toekomst.

Daarna wordt er een discussie georganiseerd rond deze thematiek zodat bevindingen ervan meegenomen kunnen worden naar de werkgroep 'psychodiagnostiek' van de Vlaamse Vereniging van Klinisch Psychologen

Thema 4: voorbij het vragenlijstmateriaal/zelfbeoordeling

W10: Gezinsdiagnostiek

Prof. Dr. Gilbert Lemmens werkt op de afdeling Psychiatrie van het UZ Gent.

Gezinstherapeuten hebben een sterke traditie om gezinsinteracties in kaart te brengen. Toch gebeurt dit vooral op een klinische en minder op een formele of gestructureerde manier. Met de huidige evidence-based evolutie komt hier verandering in. Vragenlijsten doen hun intrede. In deze workshop wordt stilgestaan bij de verschillende manieren van gezinsdiagnostiek en op welke manier ze een hulpmiddel zijn voor het aansturen en evalueren van de klinische praktijk.

W11: Diagnostiek voorbij de vragenlijsten: projectief testmateriaal

Tim Bastiaens is gedragstherapeut en diensthoofd klinische psychodiagnostiek aan het UPC KULeuven Campus Kortenberg.

Klinische psychodiagnostiek is een denkproces dat verloopt via de empirische cyclus en in de operationalisatie van haar onderzoekspistes bij voorkeur gebruik maakt van verschillende methoden. Bijkomend aan vragenlijsten en (semi) gestructureerde interviews kunnen projectieve technieken worden aangewend ter verdere diagnostische differentiatie en/of uitdieping van de te falsifiëren probleemsamenhang. In deze workshop illustreren we de meerwaarde van bovenstaande manier van werken met twee praktijkvoorbeelden. We plaatsen een kritisch-wetenschappelijke noot bij de mogelijkheden en beperkingen van projectief materiaal en destilleren hieruit enkele concreet bruikbare do's en don'ts naar de eigen diagnostische praktijk. Teksten en referenties worden voorzien voor wie meer wil lezen/leren.

W12: Discussiegroep: wat is diagnostiek, wat is screening?

Doorheen de literatuur en in de praktijk worden begrippen zoals diagnostiek, psychodiagnostiek, assessment, screening, ... vaak gehanteerd en door elkaar gehaald, waardoor de lading van de begrippen vaag wordt. Samen met een panel willen we stilstaan bij wat deze begrippen zouden moeten inhouden. Daarnaast is er de mogelijkheid om thema's die in de loop van de dag geprikkeld hebben verder uit te diepen.